

ÎNCHEIERE

12 octombrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul – Valeriu Doagă
Judecătorii – Tamara Chișca-Doneva, Ion Druță

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de reprezentantul lui Pavel Butnaru, avocatul Sergiu Cușnir împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 29 martie 2017,

adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova împotriva lui Pavel Butnaru cu privire la încasarea sumei pentru instruire profesională,

c o n s t a t ă:

La 15 iulie 2015, Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova (în continuare MAI al RM) a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Pavel Butnaru cu privire la încasarea sumei pentru instruire profesională.

În motivarea acțiunii a menționat că la 25 august 2012, Pavel Butnaru a fost încadrat în organele afacerilor interne, fiind înmatriculat la Academia „Ștefan cel Mare” a MAI, secția zi. În aceeași zi, între părți a fost încheiat contractul individual de muncă, potrivit căruia, după absolvire, Pavel Butnaru urma să activeze în cadrul organelor afacerilor interne, unde va fi repartizat după absolvirea instituției de învățământ, nu mai puțin de trei ani.

Relevă reclamantul că prin ordinul Academiei „Ștefan cel Mare” nr. 135ef/st din 23 octombrie 2013, Pavel Butnaru a fost sancționat disciplinar cu exmatriculare și încetarea serviciului în Poliție, pentru încălcarea disciplinei de serviciu manifestată prin lipsa nemotivată de la procesul de studii.

Invocă MAI al RM că în conformitate cu dispozițiile art. 17 alin. (6) din Legea cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului, studentul exmatriculat pentru indisciplină sau nereușită, precum și polițistul care a absolvit Academia „Ștefan cel Mare” din contul bugetului de stat și a încetat raporturile de serviciu în primii 5 ani de activitate, restituie cheltuielile pentru studii proporțional cu perioada rămasă până la 5 ani, în modul stabilit de Ministrul Afacerilor Interne.

Indică reclamantul că potrivit calculelor eliberate de Academia „Ștefan cel Mare” a MAI, pentru instruirea pârâtului, de către Ministerul Afacerilor Interne au fost suportate cheltuieli în sumă de 36 605,56 de lei.

Solicită încasarea din contul lui Pavel Butnaru în beneficiul Ministerului

Afacerilor Interne al Republicii Moldova suma de 36 605,56 de lei pentru instruirea la Academia „Ștefan cel Mare” a MAI.

Prin hotărârea Judecătorei Hâncești din 25 octombrie 2016 (f.d. 88, 91-95) s-a admis integral acțiunea civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova împotriva lui Pavel Butnaru cu privire la încasarea datoriei în sumă de 36 605, 56 de lei, s-a încasat de la Pavel Butnaru în beneficiul Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova suma de 36 605, 56 de lei și s-a încasat de la Pavel Butnaru în beneficiul statului suma de 1098,16 lei cu titlu de taxă de stat.

În susținerea soluției adoptate, prima instanță a reținut că în conformitate cu dispozițiile art. 17 alin. (6) din Legea cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului, studentul exmatriculat pentru îndisciplină sau nereușită, precum și polițistul care a absolvit Academia „Ștefan cel Mare” din contul bugetului de stat și a încetat raporturile de serviciu în primii 5 ani de activitate, restituie cheltuielile pentru studii proporțional cu perioada rămasă până la 5 ani, în modul stabilit de Ministrul Afacerilor Interne.

Astfel, Pavel Butnaru manifestându-și consimțământul la încheierea contractului individual de muncă și acordului suplimentar, în mod conștient a devenit titularul drepturilor și obligațiilor prevăzute atât în contractul individual de muncă nr. 049849 din 25 august 2012 și acordul asupra condițiilor suplimentare, cât și în prevederile legale nominalizate.

Prin urmare, prima instanță a conchis că pretențiile MAI al RM sunt întemeiate, Pavel Butnaru urmând să restituie cheltuielile de instruire suportate de către prima, care conform certificatului nr. A/22-289 din 31 martie constituie pentru perioada 25 august 2012 – decembrie 2012 suma de 11 443,94 de lei și pentru perioada ianuarie 2013 – 23 octombrie 2013 suma de 25 161,62 de lei, iar în total suma de 36 605,56 de lei.

Subsecvent, instanța inferioară a conchis necesitatea încasării din contul pârâtului Pavel Butnaru în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 1098,16 lei, dat fiind faptul că la depunerea cererii de chemare în judecată reclamantul MAI al RM a fost scutit prin lege de la plata taxei de stat.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 29 martie 2017 (f.d. 124, 125-130) s-a admis cererea de apel declarată de către reprezentantul apelantului Pavel Butnaru, s-a casat parțial hotărârea Judecătorei Hâncești din 25 octombrie 2016, în partea în care s-a încasat de la pârâtul Pavel Butnaru în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 1098,16 lei și s-a menținut hotărârea Judecătorei Hâncești din 25 octombrie 2016, în partea în care s-a admis acțiunea înaintată de Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova împotriva lui Pavel Butnaru și s-a încasat de la Pavel Butnaru în beneficiul Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova suma de 36 605, 56 de lei.

În susținerea soluției adoptate, instanța de apel a conchis că prima instanță eronat a concluzionat despre impunerea pârâtului Pavel Butnaru la plata taxei de stat potrivit prevederilor art. 83 alin. (2) din Codul de procedură civilă, or, în speță sunt incidente dispozițiile art. 85 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care stipulează că de taxă de stat pentru judecarea pricinilor civile se scutesc reclamanții în acțiunile de reintegrare în serviciu, de revendicare a sumelor de retribuire a muncii și în alte revendicări legate de raporturile de muncă. La fel, prevederi legale similare sunt

stipulate și în art. 353 din Codul muncii, potrivit cărora salariații sau reprezentanții acestora care se adresează în instanțele de judecată cu cereri de soluționare a litigiilor și conflictelor ce decurg din raporturile prevăzute la art. 348 sunt scutiți de plata cheltuielilor judiciare a taxei de stat și a cheltuielilor legate de judecarea pricinii.

La 18 iulie 2017, reprezentantul lui Pavel Butnaru, avocatul Sergiu Cușnir a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 29 martie 2017, solicitând admiterea recursului și casarea deciziei instanței de apel în partea menținerii hotărârii Judecătorei Hâncești din 25 octombrie 2016 privind încasarea de la Pavel Butnaru în beneficiul MAI al RM suma de 36 605,56 de lei, cu respingerea acestei pretenții (f.d. 133-137).

În motivarea recursului a reiterat motivele de fapt ale cauzei și a invocat că instanțele inferioare au apreciat arbitrar probele, și anume contractul individual de muncă, deoarece acesta nu a fost prezentat părților. La caz, menționează că la materialele cauzei este anexată copia contractului individual de muncă din două file, care după numerotare atestă că nu este integru și este compus din acte diferite.

Aderent, relevă că instanțele inferioare nu au aplicat legea care trebuia aplicată, deoarece nu a fost determinat cuantumul prejudiciului încasat din contul recurentului în beneficiul intimatului, cu titlu de compensare a cheltuielilor de instruire.

Succesiv, menționează că instanțele inferioare au aplicat legea care nu trebuia aplicată și au făcut trimitere la acte normative care nu guvernează circumstanțele speței. Astfel, opinează că la caz nu sunt aplicabile dispozițiile Hotărârii Guvernului nr. 502 din 09 iulie 2013 și Hotărârii Guvernului nr. 923 din 04 septembrie 2001.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

Articolul 431 din Codul de procedură civilă consemnează în alineatul (2) că, asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin.(3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

În conformitate cu art.433 din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

- a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4);
- b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434;
- c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;
- d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

Conform art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Conform art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Completul constată că din materialele cauzei nu poate fi stabilit momentul comunicării recurentului deciziei Curții de Apel Chișinău din 29 martie 2017 pentru a determina respectarea termenului legal de declarare a recursului, însă decizia recurată a fost expediată participanților la proces prin scrisoarea de însoțire nr. 5626 din 11 mai 2017 (f.d. 131), iar cererea de recurs a fost depusă la 18 iulie 2017, fapt confirmat prin amprenta sigiliului aplicată pe recurs (f.d. 133), prin urmare termenul de demarare a căii de atac a fost respectat.

Instanța de recurs consideră că, alegațiile reprezentantului recurentului precum că instanțele inferioare au apreciat arbitrar probele, deoarece părților nu le-a fost prezentat contractul individual de muncă încheiat între MAI al RM și Pavel Butnaru, iar copia anexată la materialele cauzei nu este integră și este compus din acte diferite, nu pot fi reținute. Or, la filele dosarului 62-63 recto-verso este anexată copia autenticată a contractului individual de muncă nr. 049849 încheiat între MAI al RM și Pavel Butnaru. La acest capitol, este relevant că potrivit pct. 4 al contractului, acesta este întocmit în două exemplare, care au același efect și se păstrează de către ambele părți.

În această ordine de idei, prin prisma dispozițiilor art. 167 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, MAI al RM era degrevată de obligația prezentării lui Pavel Butnaru copia contractului individual de muncă nr. 049849 încheiat între MAI al RM și Pavel Butnaru, or, la cererea de chemare în judecată se anexează copiile de pe înscrisuri într-un număr egal cu numărul de pârâți și de intervenienți, dacă ei nu dispun de aceste acte.

Mai mult decât atât, completul decelează că recurentul și reprezentantul acestuia erau în plin drept să uzeze de drepturile sale procedurale și în temeiul articolului 56

alin. (1) din Codul de procedură civilă de a lua cunoștință de materialele dosarului, să facă extrase și copii de pe ele.

Nu pot fi reținute nici argumentele precum că instanțele inferioare au nu au aplicat legea care trebuia aplicată, deoarece nu a fost determinat cuantumul prejudiciului încasat din contul recurentului în beneficiul intimatei, cu titlu de compensare a cheltuielilor de instruire. La acest capitol, instanța de recurs remarcă faptul că, prin scrisoarea nr. A/22-511 din 08 iunie 2016, prorectorul pentru studii și management al calității al Academiei „Ștefan cel Mare”, colonelul Iurie Odagiu a expediat calculul desfășurat al cheltuielilor de instruire ce urmează a fi restituite de către Pavel Butnaru (f.d. 58, 59).

La fel, nu pot fi acceptate nici alegațiile precum că, instanțele inferioare au aplicat legea care nu trebuia aplicată și au făcut trimitere la acte normative care nu guvernează circumstanțele speței, deoarece în speță nu sunt aplicabile dispozițiile Hotărârii Guvernului nr. 502 din 09 iulie 2013 și Hotărârii Guvernului 923 din 04 septembrie 2001.

La caz, studiind memoriul care a format poziția instanțelor inferioare cu privire la soluția adoptată, conținut în decizia Curții de Apel Chișinău din 29 martie 2017 și hotărârea Judecătoriai Hâncești din 25 octombrie 2016, completul deduce că la judecarea cauzei, instanțele nu au aplicat dispozițiile Hotărârii Guvernului nr. 502 din 09 iulie 2013 și Hotărârii Guvernului 923 din 04 septembrie 2001 și au conchis circumstanțele speței sunt guvernate de norma art. 17 alin. (6) din Legea cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului, care consemnează că, studentul exmatriculat pentru indisciplină sau nereușită, precum și polițistul care a absolvit Academia „Ștefan cel Mare” a Ministerului Afacerilor Interne din contul bugetului de stat și a încetat raporturile de serviciu în primii 5 ani de activitate din motive specificate la art.47 alin. (1) lit. a), h), k)–m) restituie cheltuielile pentru studii proporțional cu perioada rămasă pînă la 5 ani, în modul stabilit de ministrul afacerilor interne.

În această ordine de idei, completul decelează că **reprezentantul recurentului** nu a invocat niciun argument plauzibil în vederea justificării ilegalității deciziei instanței de apel, iar argumentele înserate în **recurs** sînt distincte procedurii de recurs, circumstanță care evidențiază caracterul declarativ al **acestui**, lipsit de conținut și evidențiază simplul fapt al dezacordului **reprezentantului recurentului** cu soluția dată de instanțele inferioare, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului.

În acest sens, completul reamintește că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul la un recurs efectiv sunt în primul rând chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (*Doorson împotriva Olandei*, 26 martie 1996, §67). La acest capitol instanța de recurs reține că recursul declarat de **reprezentantul lui Pavel Butnaru, avocatul Sergiu Cușnir** nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, ce ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, iar ca urmare nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, fiind lipsit de șanse de succes și nu este capabil să ofere îndreptarea situației din decizia recurată, fiind neglijate în mod clar dispozițiile art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Subsidiar, completul de admisibilitate relevă că **reprezentantul recurentului**

Pavel Butnaru, avocatul Sergiu Cușnir a depus prezenta cerere de recurs după ce a avut posibilitate de a fi auzit de instanță de fond și de o instanță de apel, fiecare dintre care a avut deplină jurisdicție (a se vedea mutatis mutandis „*Levages Prestations Services*” împotriva Franței, cererea nr.21920/93 din 23 octombrie 1996, §48-50).

Prin urmare, instanța de recurs apreciază că recurentului Pavel Butnaru i-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auzit combinat cu dreptul la un recurs efectiv. De fapt, în cazul când nu există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 §1 din CEDO, rezultă că participanții au reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le considerau necesare în vederea apărării punctului său de vedere (*Blücher împotriva Cehiei, cererea nr. 58580/00 din 11 aprilie 2005, §65-67*).

Din considerentele menționate și având în vedere faptul, că instanța de apel a examinat pricina sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, a aplicat și interpretat elocvent normele de drept material și procedural, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art.432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, în unanimitate, ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de reprezentantul lui Pavel Butnaru, avocatul Sergiu Cușnir în baza art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de reprezentantul recurentului Pavel Butnaru, avocatul Sergiu Cușnir împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 29 martie 2017 se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Ion Druță